

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2459/2022
05.10.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радован Лопичић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Слободан Пајовић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6402/21 од 02.12.2021. године, у седници одржаној дана 05.10.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 6402/21 од 02.12.2021. године и пресуда Вишег суда у Београду П 8326/18 од 07.09.2021. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 8326/18 од 07.09.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име дуга исплати износ од 5.517.424,03 динара са каматом по Закону о затезној камати почев од 22.02.2018. године па до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 406.574,00 динара са каматом по Закону о затезној камати од дана наступања услова за извршење до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6402/21 од 02.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба туженог и првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној.

Тужилац је дао одговор на ревизију.

Како су испуњени услови да се о ревизији туженог одлучи као о редовној ревизији на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/2011...18/2020), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија туженог дозвољена као редовна и да је иста основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је дана 18.01.2016. године са Фондом за развој Републике Србије закључио Споразум о регулацији доспелих обавеза број ... и обавезао се да ће уредно испунити потраживања која Фонд има према корисницима кредита, Привредном друштву „Јарчујак - промет“ доо из Краљева за одобрени кредит у износу од 50.000.000,00 динара и Привредном друштву „Војвода Пријезда“ из Сталаћа за одобрени кредит у износу од 40.000.000,00 динара. Између туженог и Привредног друштва „Статус интеграл“ доо из Краљева, као преузимаоца, закључен је 26.02.2016. године, Уговор о преузимању испуњења којим привредно друштво преузима испуњење дуга који тужени има према Фонду за развој Републике Србије по уговору од 18.01.2016. године. Привредно друштво „Статус интеграл“ је Фонду за развој Републике Србије исплатило укупан износ од 5.517.424,03 динара и 10.06.2016. године издало потврду да ББ по основу Уговора о преузимању испуњења од 26.02.2016. године, као ни по било ком другом основу, нема било каквих дуговања према овом привредном друштву. Против Привредног друштва „Статус интеграл“ доо Ратина покренут је извршни поступак од стране извршног повериоца АА, овде тужиоца и решењем о извршењу Основног суда у Краљеву ИИВ бр.16/16 од 18.07.2016. године привредно друштво је обавезано да повериоцу исплати износ од 100.000.000,00 динара, као и трошкове извршног поступка. У току спровођења извршења Јавни извршитељ је утврдио да постоји потраживање извршног дужника „Статус интеграл“ према ББ и закључком од 15.01.2018. године одредио је спровођење решења пленидбом потраживања које извршни дужник има према овде туженом ББ у износу од 5.517.424,03 динара, а закључком од 21.02.2018. године одређен је пренос ради наплате потраживања извршног дужника „Статус интеграл“ према његовом дужнику ББ овде туженом у износу од 5.517.424,03 динара и овлашћен је извршни поверилац да тражи од извршног дужника исплату наведеног износа по овом решењу. У стечајном поступку који се води над стечајним дужником „Јарчујак – промет“ и стечајним дужником „Војвода Пријезда“ овде туженом није признато потраживање закључком о листи признатих и оспорених потраживања јер исти није пријавио потраживање.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, уз закључак да је привредно друштво „Статус интеграл“ доо као преузималац испуњења по Уговору о преузимању испуњења, повериоцу туженог исплатио новчани износ од 5.517.424,03 динара, па како није ступио на место дужника, нити је приступио дугу, постоји потраживање наведеног привредног друштва према туженом. При томе, налазе да је ирелевантна чињеница да је привредно друштво „Статус интеграл“ доо 10.06.2016. године издало потврду да тужени по основу Уговора о преузимању испуњења од 26.02.2016. године, као ни по било ком другом основу, нема дуговања према наведеном привредном друштву, јер потврда не представља изјаву о отпусту дуга у смислу одредбе члана 344. Закона о облигационим односима будући да у књиговодственој евиденцији привредног друштва не постоји потраживање које је отписано туженом, не ради се о добротном правном послу, већ је издавање потврде усмерно ка постизању успеха туженог у спору.

Врховни касациони суд је нашао да је оваква одлука нижестепених суда заснована на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 453. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да се преузимање испуњења врши уговором између дужника и трећег лица којим се овај обавезује према дужнику да испуни његову обавезу према његовом повериоцу.

Парницу је у конкретном случају покренуо извршни поверилац, овде тужилац АА, против извршног дужника „Статус интеграл“ за исплату назначеног износа из закључка о преносу потраживања донетог у поступку Иив 130/16-119 дана 22.02.2018. године. Пренос потраживања тужиоца (извршног повериоца) заснован је на уговору о преузимању испуњења дуга од 26.02.2016. године и тврдњи да је „Статус интеграл“ по основу наведеног уговора исплатио дуг туженог према Фонду за развој Републике Србије у износу од 5.517.424,03 динара. Тужени је оспорио постојање потраживања привредног друштва „Статус интеграл“ према њему.

Основ преузимања испуњења дуга у смислу цитиране одредбе члана 453. ЗОО је уговор између дужника и трећег лица и преузиматељ ступа у обавезни однос само према дужнику који има право да од преузиматеља дуга захтева испуњење обавезе. Полазећи од садржине наведене одредбе и одсуства законом прописане обавезе дужника да преузимаоцу изврши исплату износа који је преузималац исплатио повериоцу дужника, не може се прихватити закључак нижестепених судова да постоји потраживање привредног друштва „Статус интеграл“ према туженом, с обзиром да је привредно друштво исплатило новчани износ од 5.517.424,03 динара, а није ступило на место дужника, нити је приступио дугу. Овакав закључак је доведен у сумњу и постојањем потврде привредног друштва „Статус интеграл“ од 10.06.2016. године да не постоји потраживање привредног друштва према туженом.

У склопу изнетог примена правила о терету доказивања је захтевала доказивање постојања потраживања преузимаоца испуњења обавезе према дужнику и утврђивање правне природе потврде од 10.06.2016. године у којој је констатовано да тужени нема никаква дуговања према привредном друштву „Статус интеграл“. Нижестепени судови не утврђују ову битну чињеницу већ закључак о постојању потраживања „Статус интеграл“ према туженом заснивају искључиво на чињеници постојања Уговора о преузимању испуњења и изношењу става да очигледно није реч о доброчином правном послу, што доводи у сумњу право странака да своје односе уреде по својој вољи сходно члану 10 ЗОО.

То су разлози због којих је Врховни касациони суд нашао да су побијане одлуке нижестепених судова засноване на погрешној примени материјалног права и на темељу одредбе члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити пропусте на које је указано овим решењем. Уговор о преузимању испуњења од 26.02.2016. године је закључен на основу члана 453. ЗОО и у односу на садржину тужбеног захтева потребно је утврдити да ли постоји потраживање привредног друштва „Статус интеграл“ према туженом од које чињенице зависи основаност захтева тужиоца за наплату од туженог са позивом да је тужени дужник извршног дужника. У складу са тако допуњеним чињеничним стањем донеће се одговарајућа одлука о основаности тужбеног захтева.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**